

POSTANOWIENIE

Dnia 20 grudnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z powództwa J. M.

przeciwko [...] "A." - [...] w Z.

o zapłatę wynagrodzenia za pracę i zadośćuczynienie pieniężne,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 20 grudnia 2013 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ś.

z dnia 21 stycznia 2013 r., sygn. akt VII Pa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek strony pozwanej o zasądzenie na jej rzecz od powódki kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ś. wyrokiem z dnia 21 stycznia 2013 r. zmienił zaskarżony apelacją strony pozwanej wyrok Sądu Rejonowego Z. z dnia 21 stycznia 2013 r. w punkcie I w ten sposób, że oddalił powództwo J. M. o zadośćuczynienie.

Powódka J. M. zaskarżyła wyrok Sądu Okręgowego w całości skargą kasacyjną. W podstawach skargi zarzuciła Sądowi drugiej instancji naruszenie prawa materialnego, to jest art. 94³ § 2 k.p. Ponadto podniosła zarzut naruszenia przepisów postępowania, to jest art. 382 k.p.c. w związku z art. 278 § 1 k.p.c., art. 278 § 1 k.p.c. w związku z art. 382 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c.

Wniosek o przyjęcie do rozpoznania niniejszej skargi kasacyjnej skarżąca oparła „na konieczności rozważenia przez Sąd Najwyższy zakresu postępowania dowodowego prowadzonego przez Sąd drugiej instancji w sprawach, których przedmiotem są roszczenia pracowników skierowane przeciwko pracodawcom w związku z mobbingiem”. Podkreśliła przy tym, iż sytuacja pracownika występującego przeciwko pracodawcy w związku z działaniami tegoż pracodawcy mającymi charakter mobbingu jest bardzo trudna, albowiem możliwości wykazywania inicjatywy dowodowej przez pracownika są bardzo ograniczone. Mając na uwadze powyższe, skarżąca stwierdziła, że „wydaje się, iż szczególną ostrożnością Sądy prowadzące postępowanie dowodowe powinny prowadzić do rozstrzygnięć eliminujących próby przeprowadzenia dowodów w postaci opinii biegłych specjalistów, pozwalających miarodajnie i w sposób w pełni obiektywny ocenić zasadność podnoszonych przez strony twierdzeń i zarzutów. Rozstrzygnięcie wymienionych wątpliwości pozwoli na ustalenie zakresu postępowania dowodowego w sprawach dotyczących mobbingu i to zarówno na poziomie Sądów pierwszej i drugiej instancji”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji. Artykuł 398⁴ k.p.c. określa wymogi formalne, jakim powinna odpowiadać skarga kasacyjna. Skarga kasacyjna powinna, poza spełnieniem wymagań przewidzianych dla pisma procesowego, zawierać oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części, przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie, wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie oraz wniosek o uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany (art. 398⁴ § 1 k.p.c.).

Wypełnienie obowiązku przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienia polega, zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., na wskazaniu, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne lub że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów albo też, że zachodzi nieważność postępowania bądź że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania określonego w art. 398⁹ § 1 k.p.c. wymaga więc wyraźnego wskazania, która lub które z okoliczności uzasadniających rozpoznanie zachodzą w sprawie, następnie przedstawienie takiej okoliczności lub takich okoliczności, z ukazaniem ich związku z rozpoznawaną sprawą, oraz zaprezentowanie szczegółowej argumentacji prawnej, uzasadniającej, dlaczego Sąd Najwyższy powinien rozpoznać skargę kasacyjną.

Od początku wprowadzenia do Kodeksu postępowania cywilnego środka odwoławczego, jakim była wcześniej kasacja, a obecnie skarga kasacyjna, Sąd Najwyższy wyjaśnia, że jako sąd kasacyjny nie jest sądem powszechnym zwykłej, trzeciej instancji, a skarga kasacyjna (podobnie, jak uprzednio – kasacja) nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący, nawiązując do publicznoprawnej funkcji skargi, powinien zatem szczegółowo uzasadnić, dlaczego skarga zasługuje na przyjęcie. Uzasadnienie powinno dotyczyć każdej z przesłanek wymienionych przez skarżącego z osobna.

Uzasadnienie wniosku skarżącej o przyjęcie jej skargi kasacyjnej do rozpoznania sformułowane w niniejszej sprawie to natomiast tylko namiastka uzasadnienia, która jedynie formalnie spełnia wymóg zamieszczenia tego wniosku i jego uzasadnienia w skardze. Jednakże w żadnym razie z tego uzasadnienia nie wynika, dlaczego Sąd Najwyższy miałby przyjąć skargę kasacyjną do rozpoznania. Precyzyjne określenie charakteru podnoszonej okoliczności jest zaś obowiązkiem skarżącego, a Sąd Najwyższy nie może się domyślać, co ma on na myśli. Wniosek skarżącej o przyjęcie jej skargi kasacyjnej do rozpoznania w oczywisty sposób nie spełnia tak określonych kryteriów, gdyż w ogóle nie nawiązuje do regulacji zawartych w powołanym art. 398⁹ § 1 k.p.c. Także analiza treści tego wniosku nie pozwala nawet domyślić się, która z enumeratywnie wymienionych przesłanek

przedsądu miałyby wskazywać na potrzebę poddania skargi kasacyjnej merytorycznej ocenie Sądu Najwyższego. Dlatego też Sąd Najwyższy jest zdania, iż taki sposób sformułowania wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uniemożliwia jej przyjęcie.

Jeśli natomiast chodzi o podstawy skargi kasacyjnej i ich uzasadnienie, to Sąd Najwyższy przystępuje do ich oceny dopiero po przyjęciu skargi, na etapie jej merytorycznego rozpoznania. Konieczne jest więc, aby oba te elementy funkcjonowały niezależnie.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy orzekł o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej powódki do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. W odniesieniu do kosztów postępowania kasacyjnego, Sąd Najwyższy orzekł z kolei na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c., mając na względzie fakt, iż strona pozwana w odpowiedzi na skargę kasacyjną powódki domagała się jedynie odrzucenia skargi kasacyjnej i tylko z tym wnioskiem wiązała równocześnie sformułowany wniosek o zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów postępowania kasacyjnego. Sąd Najwyższy podziela zaś w tym zakresie jednolicie prezentowany w judykaturze pogląd, że nie ma podstaw do przyznania kosztów postępowania kasacyjnego stronie, która w odpowiedzi na skargę kasacyjną nie dostrzegła przyczyn uniemożliwiających jej przyjęcie do merytorycznego rozpoznania, a wniosek o koszty wiązała z innym oczekiwanym rozstrzygnięciem (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2012 r., II CSK 397/12, LEX nr 1288636 oraz orzecznictwo tam powołane).